

Морозов А.С., здобувач;
Дрешпак В.М., д.держ. упр., професор,
Університет митної справи та фінансів

СОЦІАЛЬНА ТЕМАТИКА НА СУСПІЛЬНОМУ МОВЛЕННІ В ПЕРІОД ВІЙНИ

Проаналізовано тенденції щодо зміни структури соціальної тематики в українських медіа у період повномасштабного російського вторгнення. Розглянуто місце соціальної тематики у програмах Суспільного мовлення на прикладі Суспільне Дніпро. Продемонстровано, у який саме спосіб досягається збалансованість редакційної політики Суспільного з висвітлення соціально значущих проблем.

Ключові слова: соціальна журналістика, суспільне мовлення, тематика медіа.

В етері українських медіа соціальна тематика була і залишається однією з топових. У реаліях демократії, яка розвивається, процесах творення та трансформації як державних, так громадських інститутів, українські журналісти не оминають проблеми, які цими демократичними процесами часто зумовлюються чи стають нагальнішими [1]. З початком анексії Криму та часткової окупації сходу, а пізніше й повномасштабного вторгнення росії в Україну, соціальна журналістика зазнала змін, зокрема, соціальна проблематика в українському суспільстві розширилася. У деяких галузях соціального велика війна, без перебільшень, стала каталізатором проблем: збільшилася кількість вимушено переміщених осіб і труднощів, з якими вони стикаються, кількість жертв збройної агресії рф та питання надання їм допомоги з адаптацією у суспільстві тощо. Така реструктуризація соціальної тематики у воєнний період є актуальним предметом досліджень.

Особливо значущою є соціальна тематика на Суспільному мовленні. Модель Суспільного мовлення зручна для висвітлення соціальної тематики, зокрема завдяки можливості подавати проблеми цієї сфери безпосередньо з регіонів. Залучаючи журналістів, які більш обізнані та знаходяться у контексті громадського життя певних груп, до створення матеріалів мовника з

соціальної тематики, вдається більш точно висвітлити цю проблематику за принципом «від конкретного – до загального». З огляду на це, до сітки телевізійного мовлення вносять переважно репортажі, кореспонденції, вироблені регіональними філіями мовника. Окрім репортажистики, Суспільне розвиває власну діяльність у галузі журналістських розслідувань безпосередньо у регіональних філіях. З урахуванням місцевої специфіки та на основі досліджень щодо соціальних проблем регіону, Суспільне репрезентує соціальну журналістику у власних фільмах-розслідуваннях. До повномасштабного вторгнення РФ це були матеріали переважно на тему охорони здоров'я, гендерного спрямування, домашнього насильства, освіти тощо [2]. З початком повномасштабного вторгнення фокус журналістських матеріалів соціальної тематики Суспільного націлений на незахищені верстви населення, які постраждали від збройної агресії РФ. У контенті, що виробляється мовником, розповідають про адаптацію вимушено переміщених осіб, жертв ракетних обстрілів, військових тощо. Також значна увага журналістів Суспільного зараз привернута до різних громадських ініціатив, діяльності громадських організацій, які беруть активну участь у волонтерській діяльності, відновленні поранених і травмованих, розміщенні переселенців тощо.

На прикладі матеріалів Суспільне Дніпро бачимо, як присутність соціальної тематики в медіа заповнюється переважно матеріалами, пов'язаними з життям суспільства в умовах воєнного стану. Водночас частка «цивільного» спрямування тут також компенсується, наприклад, новинами в галузі освіти [3]. У результаті маємо досить гармонійне тематичне наповнення етеру, де збалансовані позитивні та негативні спонуки для осмислення людиною всьому різноманіттю її відносин: з іншими людьми, з соціальними інститутами. Саме так реалізується основне завдання соціальної журналістики – підтримка стабільності і стійкості соціальних відносин.

Підсумовуючи, можемо сказати, що в умовах війни у своїй медіадіяльності Суспільне мовлення фокусується на висвітленні тем з тих сфер громадського життя, на які ця війна впливає найбільше. Серед передових тем визначаємо проблеми населення, яке постраждало від повномасштабного вторгнення та наслідки збройної агресії російської федерації. При цьому соціальні теми з умовно мирного життя також залишаються у етері Суспільного – журналісти продовжують висвітлювати питання охорони

здоров'я, освіти та науки, гендерних проблем, життя та взаємодії громад між собою [4].

Таким чином, найбільш суттєвий вплив на структуру соціальної тематики у період воєнного стану справляють процеси, пов'язані з кризовими явищами. Кількість матеріалів з негативною конотацією зростає. Проте, завдяки збалансованій редакційній політиці Суспільного мовника та розгалуженій мережі філій, глядач отримує не лише повідомлення про трагічні події, але й приклади того, як люди у своїх громадах знаходять вихід із непростих ситуацій та спільно долають незгоди війни.

Список літератури:

1. Данькова Н. «Соціальна тематика стала трендом». Регіональні канали готові знімати шоу про актуальні проблеми суспільства. Детектор Медіа. 2022, 4 лютого. URL: <https://detector.media/infospace/article/196199/2022-02-04-sotsialna-tematyka-stala-trendom-regionalni-kanaly-gotovi-znimaty-shou-pro-aktualni-problemy-suspilstva/>
2. Руденко І., Москаленко С. З 1 квітня ліки продаватимуть за електронним рецептом, біля аптек Дніпра черги. Суспільне Дніпро. 2023, 31 березня. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=k_OmQHgXP14
3. Добірка від Суспільне Дніпро. Суспільне Дніпро. 2023, 6 квітня. URL: <https://dp.suspilne.media/articles/21251>
4. Новини компанії. Суспільне Мовлення. 2021, 6 грудня. URL: <https://corp.suspilne.media/newsdetails/4478>